

Урок 2

Тема. Поняття про міф. Поняття про міф, його відмінності від казки та легенди. Міфологія народів світу як джерело літературних сюжетів. Основні тематичні групи грецьких міфів. Боги, герої і люди в давньогрецьких міфах. Найвідоміші міфологічні образи, сюжети, мотиви Стародавньої Греції. *(ТЛ) Міф*

Мета (розвиток компетентностей). *Предметних і комунікативних:* знання понять *міф, міфологія*, основних груп грецьких міфів і найвідоміших міфологічних образів, сюжетів і мотивів міфів Стародавньої Греції; *уміння* визначати відмінності міфа від казки та легенди; *уміння* відповідати на питання до почутого/прочитаного тексту, складати питання до тексту і формулювати висновки на основі аналізу опрацьованого тексту. **Ключових:** розвиток уміння визначати головну і другорядну інформацію у прочитаному тексті; формування умінь унаочнювати та візуалізувати зміст почутого та/або прочитаного тексту для відтворення змісту; вміння логічно обґрунтовувати висловлену думку.

Обладнання: ПК, презентація за темою уроку, підручники, зошити.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Міф визначає свідомість.

С. Є. Лець, польський сучасний письменник

Зміст уроку

I. Актуалізація знань. Хвилинка творчості. Презентація учнівських робіт (домашнє завдання): А) інформація про види мистецтва в давнину або про сучасні види мистецтва; Б) Зіставлення технічного перекладу вірша Роберта Бернса з художнім перекладом.

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми. Робота з ілюстрацією (картина Л. Мітченко «Мій всесвіт» та завдання до неї (с. 10 підручника)).

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу. Розповідь з елементами бесіди. Пригадайте, що є основою будь-якого художнього твору. Звісно, це образ. Наші предки, прагнучи зрозуміти, хто створив світ і все живе, склали образні розповіді, в яких відображались їхні уявлення про природні явища, від яких залежало життя. Міфологічні уявлення існували практично у всіх народів світу. У змісті міфів різних народів є чимало схожого, але кожен народ створював власну оригінальну міфологію, виявляючи особливості світовідчуття. Про це говорить Джозеф Кемпбелл, вислів якого є епіграфом до розділу підручника. Як ви розумієте ці слова?

Давньогрецькі міфи змінювалися з часом. Спочатку давні греки наділяли душею землю, воду, рослини, каміння, відображали природні явища в образах грізних богів чи демонів. Так люди прагнули ужитися з природою. Із розвитком суспільства виникли міфи про богів, які жили на справжній горі Олімп. Вони відрізнялися від людей лише безсмертям, фізичною довершеністю, силою і красою, завжди втручалися у людські справи, допомагали своїм улюбленим і карали тих, хто зневажив їх волю чи порушив загальнозастосовані моральні норми. Вони та їхні діти (напівбоги, титани) знищують істот, яким у попередній період поклонялись, як богам (Медузу, Гідру, драконів, гігантів), будують щасливий упорядкований світ. Богів-уособлень сил природи замінили боги-заступники окремих суспільних груп (землеробів, ремісників, торговців), покровителі міст. Люди прагнули підкорити природу, а боги мали їм допомогти в цьому, тому відповідали за певну галузь у світовому «господарстві».

Третій етап розвитку міфологічної свідомості – поява героїв-людей та ідеї фаталізму. Виявилось, що збудований богами світ не такий вже щасливий і впорядкований, у ньому

панують зло, жорстокість, безглуздя. Тому греки пояснили це існуванням вищої сили, якій підкоряється все існуюче, навіть боги і сам Зевс, - невблаганної долі (фатуму).

Словничок. Пантеон – перелік богів певного культу, вірування.

IV. Формування знань, умінь, навичок і компетенцій.

Робота з підручником. Опрацювання в групах статей «Що таке міф», «Давні міфологічні уявлення українців», «Відмінність міфа від казки та легенди», «Найвідоміші міфологічні образи, сюжети, мотиви грецьких міфів» (с. 10 - 18 підручника). Обмін знаннями між групами.

Творчо-аналітичне завдання. Складіть 2 питання до тексту опрацьованої групою статті підручника для однокласників, щоб перевірити, як вони зрозуміли.

Робота в групах. Вправа «Займіть позицію». Спираючись на прочитаний текст і власний читацький досвід укладіть аргументи на користь твердження: А) міфи – це прадавні художні твори, Б) міфи – це давні вірування пращурів.

V. Закріплення вивченого матеріалу, узагальнення та корекція знань.

Складання пантеону богів давніх слов'ян.

Міні-дискусія за епіграфом до уроку. Чи справді міфи визначають свідомість? Це стосується прадавніх людей, чи сучасного людства також?

Зіставлення тематичних груп міфів із циклами грецьких міфів. Висновки:

- у давніх греків відсутні міфи про кінець світу, давньогрецька культура життєствердна;
- чотири цикли міфів героїчні, отже, звеличувалася людина, її можливості;
- поява міфів про місто свідчить, що велике значення міста-полісу в житті греків.

Заповнення узагальнюючих таблиць (по варіантах) та обмін результатами.

1. «Основні ознаки міфу»

Автор	анонімність, колективний автор
Персонажі	боги, напівбоги, титани, духи, першопредки, герої
Зображення природи	олюднення й одухотворення природи
Художні прийоми творення образу	Перебільшення (гіперболізація)
Призначення	пояснює природу Всесвіту і закони життя на Землі

2.«Відмінність міфу від казки»

	Міф	Казка
Час і місце дії	Доісторичний час, конкретна місцевість	Позаісторичний час, невизначене місце
Сприйняття людьми	Сприймається й оповідачем і слухачем як реальність	Сприймається як вигадка
Основна функція оповіді	пояснювальна, ритуальна й сакральна	Розважальна, повчальна, поетична

VI. Підбиття підсумків. Рефлексія: сьогодні я дізнався/лася..., я зрозумів/ла..., мені сподобалось... і не сподобалось..., я навчився/лася..., залишилось незрозумілим...

Працюємо вдома. 1. Укладіть і заповніть у зошитах порівняльну таблицю (завдання 1 на с.15). Запишіть у зошити назви планет Сонячної системи. Поясніть, які з них названі на честь міфічних богів. Запишіть імена грецьких богів, яких перейменували римляни.

Творчі завдання і проекти з підручника (на вибір). А. Завдання 2 (с. 15). Б. Завдання 2 (с. 18).